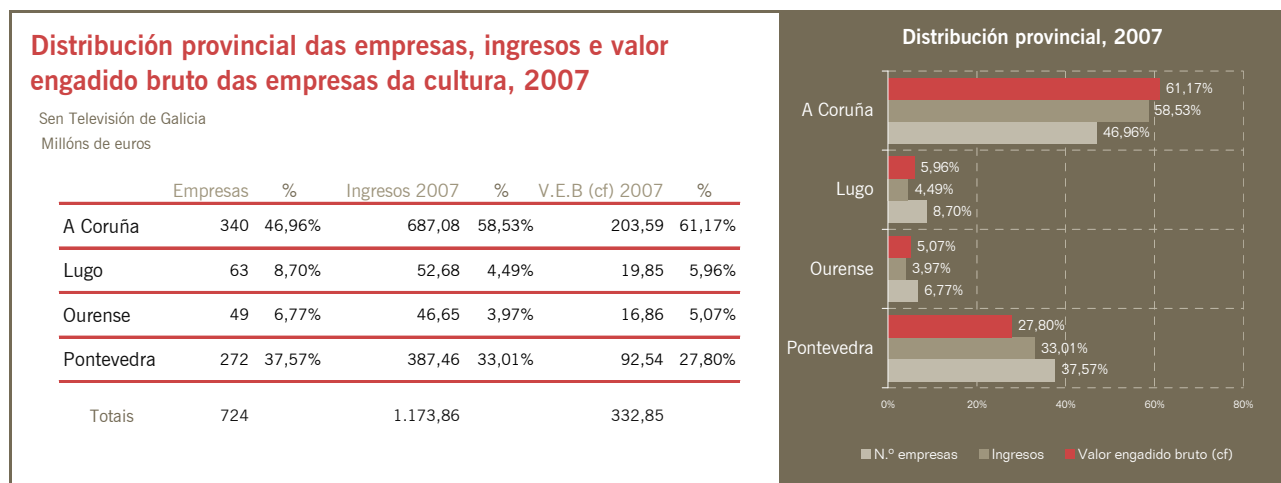

4.1. Análise por provincias

Neste apartado estudarase a mostra de empresas do sistema produtivo da cultura dende unha óptica territorial. Os parámetros utilizados serán o repartimento do número de empresas, os ingresos de explotación e o valor engadido bruto xerado no ano 2007 para cada unha das catro provincias galegas primeiramente e despois, tamén, analizarase como se distribúen os sectores nas provincias, co fin de detectar a especialización sectorial por territorio.

A provincia da Coruña posúe case o 50% das empresas dedicadas a actividades culturais: o volume de negocio que manexan estas empresas supón o 58,53% dos ingresos de toda a mostra e o valor engadido corresponde co 61,17% da mostra.

En Lugo están situadas o 8,70% das empresas, que xeraron no ano 2007 o 5,96% do valor engadido bruto da mostra cuns ingresos de explotación do 4,49% da mostra.

No caso de Ourense a porcentaxe de empresas culturais é dun 6,77%, que xeran o 3,97% dos ingresos e o 5,07% do valor engadido bruto.

En Pontevedra están situadas o 37,57% das empresas, cuns ingresos de explotación que supuxeron no ano 2007 o 33,01% da mostra e o 27,80% no caso de valor engadido bruto.

Cómpre destacar que as provincias da Coruña e Pontevedra xuntas teñen case o 85% da mostra total e xeraron en 2007 un valor engadido bruto de case 300 millóns de euros, o que supuxo aproximadamente o 90% sobre o total.

No seguinte gráfico amósase para cada unha das provincias galegas o repartimento das empresas, ingresos e valor engadido bruto para os distintos sectores que compoñen o sistema produtivo da cultura.

Sectores do sistema produtivo da cultura A Coruña

Sen Televisión de Galicia Millóns de euros	N.º de empresas	%	2007			
			Ingresos de explotación	%	Valor engadido bruto (cf)	%
■ Creación artística e cultural	5	1,13%	1,07	0,12%	0,77	0,25%
■ Producción de bens e servizos culturais	104	23,42%	230,31	25,11%	105,79	34,19%
■ Edición	32	7,21%	141,46	15,42%	63,18	20,42%
■ Fotografía	16	3,60%	7,28	0,79%	1,92	0,62%
■ Cinematografía e vídeo	35	7,88%	61,92	6,75%	30,66	9,91%
■ Radio e televisión	17	3,83%	17,48	1,91%	8,35	2,70%
■ Outras actividades artísticas e de espectáculos	4	0,90%	2,18	0,24%	1,67	0,54%
■ Fabricación de bens culturais	116	26,13%	90,89	9,91%	32,58	10,53%
■ Distribución e difusión de bens e servizos culturais	62	13,96%	45,49	4,96%	10,08	3,26%
■ Actividades auxiliares á cultura	53	11,94%	319,32	34,81%	54,37	17,57%

Na provincia da Coruña o sector que xera un maior valor engadido bruto corresponde coa produción de bens e servizos culturais (34,19% do total da provincia) e que ocupa o 23,42% das empresas. Dentro deste sector a actividade máis relevante é a de edición, que ocupa o 7,21% das empresas e produce un valor engadido de 63,18 millóns de euros (20,42% de toda a provincia). Outras actividades como fabricación de bens culturais e distribución de bens e servizos culturais teñen relevancia en canto ao número de empresas (26,13% e 13,96%, respectivamente), aínda que a súa incidencia no valor engadido bruto é menos significativa (10,53% e 3,26%, respectivamente).

Sectores do sistema produtivo da cultura Lugo

Sen Televisión de Galicia Millóns de euros	N.º de empresas	%	2007			
			Ingresos de explotación	%	Valor engadido bruto (cf)	%
■ Creación artística e cultural	1	1,25%	0,25	0,35%	0,13	0,44%
■ Producción de bens e servizos culturais	17	21,25%	19,99	27,51%	10,58	34,76%
■ Edición	6	7,50%	16,47	22,67%	8,45	27,75%
■ Fotografía	4	5,00%	1,42	1,95%	0,89	2,92%
■ Cinematografía e vídeo	2	2,50%	0,60	0,83%	0,36	1,19%
■ Radio e televisión	4	5,00%	1,47	2,02%	0,86	2,82%
■ Outras actividades artísticas e de espectáculos	1	1,25%	0,03	0,04%	0,03	0,08%
■ Fabricación de bens culturais	22	27,50%	13,41	18,45%	5,73	18,82%
■ Distribución e difusión de bens e servizos culturais	13	16,25%	5,56	7,65%	1,11	3,64%
■ Actividades auxiliares á cultura	10	12,50%	13,47	18,53%	2,30	7,57%

Ao analizar os sectores relacionados coa cultura en Lugo dedúcese que a produción de bens e servizos culturais acada a maior porcentaxe na xeración de valor engadido co 34,76% da provincia, e concretamente no caso da edición este parámetro acada o 27,75% do valor engadido total da provincia. Detéctase que un 27,50% das empresas dedícanse a actividades

relacionadas coa fabricación de bens culturais e que xeran o 18,45% dos ingresos e o 18,82% do valor engadido bruto da provincia.

Sectores do sistema produtivo da cultura						
Ourense						
Sen Televisión de Galicia Millóns de euros	N.º de empresas	%	2007			
			Ingresos de explotación	%	Valor engadido bruto (cf)	%
■ Producción de bens e servizos culturais	9	15,52%	17,63	27,43%	10,51	38,39%
■ Edición	4	6,90%	15,08	23,46%	8,76	32,00%
■ Fotografía	1	1,72%	0,08	0,13%	0,03	0,10%
■ Cinematografía e vídeo	1	1,72%	0,50	0,77%	0,35	1,27%
■ Radio e televisión	3	5,17%	1,97	3,06%	1,37	5,02%
■ Fabricación de bens culturais	18	31,03%	7,45	11,58%	3,08	11,25%
■ Distribución e difusión de bens e servizos culturais	10	17,24%	4,40	6,84%	0,71	2,58%
■ Actividades auxiliares á cultura	12	20,69%	17,17	26,72%	2,57	9,39%

Na provincia de Ourense o sector con maior peso en canto ao número de empresas instaladas é a fabricación de bens culturais aínda que, igualmente que na Coruña e Lugo, é a produción de bens e servizos culturais, e máis concretamente a edición, o que deixa un maior valor engadido bruto na provincia, que acada un 32% do total.

Sectores do sistema produtivo da cultura						
Pontevedra						
Sen Televisión de Galicia Millóns de euros	N.º de empresas	%	2007			
			Ingresos de explotación	%	Valor engadido bruto (cf)	%
■ Creación artística e cultural	8	2,43%	6,65	1,45%	2,41	1,92%
■ Producción de bens e servizos culturais	57	17,33%	71,23	15,53%	33,03	26,30%
■ Edición	24	7,29%	54,55	11,89%	25,96	20,67%
■ Fotografía	12	3,65%	3,64	0,79%	1,26	1,01%
■ Cinematografía e vídeo	15	4,56%	10,36	2,26%	4,40	3,51%
■ Radio e televisión	5	1,52%	2,54	0,55%	1,32	1,05%
■ Outras actividades artísticas e de espectáculos	1	0,30%	0,14	0,03%	0,08	0,07%
■ Fabricación de bens culturais	99	30,09%	88,27	19,25%	30,52	24,30%
■ Distribución e difusión de bens e servizos culturais	56	17,02%	34,61	7,54%	6,48	5,16%
■ Actividades auxiliares á cultura	52	15,81%	186,70	40,70%	20,11	16,01%

Na provincia de Pontevedra conséntase tamén a importancia do sector de produción de bens e servizos culturais e concretamente a actividade de edición, que supón, para o ano 2007, o 20,67% do valor engadido bruto da provincia, aínda que soamente co 7,29% das empresas e o 11,89% dos ingresos de explotación. A fabricación de bens culturais tamén acada a maior porcentaxe de empresas na provincia (30,09%).

4.2. Análise por comarcas

Neste apartado utilizaremos a comarca como unidade de análise, dado que adquire unha maior relevancia para o estudo dos procesos de aglomeración e especialización empresarial.

Cada comarca adoita ter un nivel de especialización empresarial específico. A razón é que progresivamente hase de ir cimentando unha base de coñecementos que se complementa e potencia a través das relacións entre as empresas. Algunhas investigacións suxiren que as ditas relacións de cooperación interempresarial son fundamentais na mellora da produtividade e da innovación. Loxicamente, a cooperación en xeral, e a subcontratación en particular, posibilitan que as empresas se concentren nas capacidades distintivas, é dicir, no corazón do negocio, o que redonda habitualmente na mellora da produtividade.

No seguinte cadro amosamos unha panorámica da distribución das empresas, ingresos e valor engadido bruto xerado polas empresas culturais en Galicia segundo as distintas comarcas¹⁴. O ordenamento das comarcas corresponde co valor engadido bruto a custo dos factores para o ano 2007.

Distribución por comarcas das empresas, ingresos e valor engadido bruto das empresas da cultura, 2007							
Sen Televisión de Galicia Millóns de euros							
	Empresas		Ingresos 2007		V.E.B.(cf) 2007		
		%		%		%	
A CORUÑA	173	23,90%	332,23	28,30%	105,86	31,80%	
SANTIAGO	93	12,85%	312,13	26,59%	85,79	25,77%	
VIGO	169	23,34%	322,15	27,44%	73,77	22,16%	
LUGO	41	5,66%	45,42	3,87%	18,28	5,49%	
OURENSE	39	5,39%	43,81	3,73%	15,66	4,70%	
PONTEVEDRA	40	5,52%	26,53	2,26%	9,19	2,76%	
O SALNÉS	24	3,31%	16,58	1,41%	4,65	1,40%	
EUME	7	0,97%	5,61	0,48%	3,86	1,16%	
FERROL	22	3,04%	15,34	1,31%	3,17	0,95%	
A BARBANZA	13	1,80%	8,46	0,72%	1,47	0,44%	
O MORRAZO	13	1,80%	6,81	0,58%	1,24	0,37%	
CALDAS	4	0,55%	4,02	0,34%	1,19	0,36%	
DEZA	6	0,83%	2,68	0,23%	0,96	0,29%	
O BAIXO MIÑO	6	0,83%	7,10	0,61%	0,86	0,26%	
O SAR	3	0,41%	1,88	0,16%	0,73	0,22%	
FISTERRA	2	0,28%	5,14	0,44%	0,69	0,21%	
O CARBALLIÑO	2	0,28%	1,45	0,12%	0,62	0,19%	
ORDES	5	0,69%	0,95	0,08%	0,49	0,15%	

¹⁴ As comarcas están configuradas por municipios de acordo co establecido pola Xunta de Galicia.

Distribución por comarcas das empresas, ingresos e valor engadido bruto das empresas da cultura, 2007

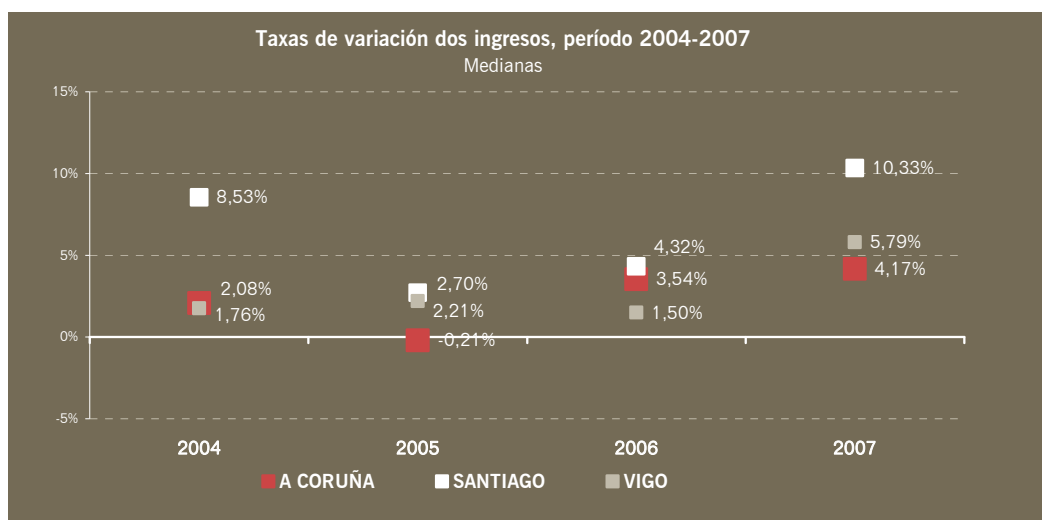
Sen Televisión de Galicia
Millóns de euros

	Empresas	%	Ingresos 2007	%	V.E.B.(cf) 2007	%
NOIA	5	0,69%	1,37	0,12%	0,48	0,14%
A MARIÑA ORIENTAL	5	0,69%	1,43	0,12%	0,44	0,13%
TERRA CHÁ	4	0,55%	1,20	0,10%	0,43	0,13%
O CONDADO	6	0,83%	0,90	0,08%	0,40	0,12%
VALDEORRAS	4	0,55%	0,88	0,08%	0,39	0,12%
A MARIÑA CENTRAL	5	0,69%	1,15	0,10%	0,32	0,10%
BERGANTIÑOS	5	0,69%	0,99	0,08%	0,30	0,09%
A MARIÑA OCCIDENTAL	4	0,55%	0,95	0,08%	0,28	0,09%
TABEIRÓS-TERRA DE MONTES	4	0,55%	0,70	0,06%	0,28	0,08%
TERRA DE SONEIRA	2	0,28%	0,68	0,06%	0,25	0,08%
BETANZOS	5	0,69%	0,92	0,08%	0,24	0,07%
RESTO DE COMARCAS	13	1,80%	4,40	0,37%	0,57	0,17%

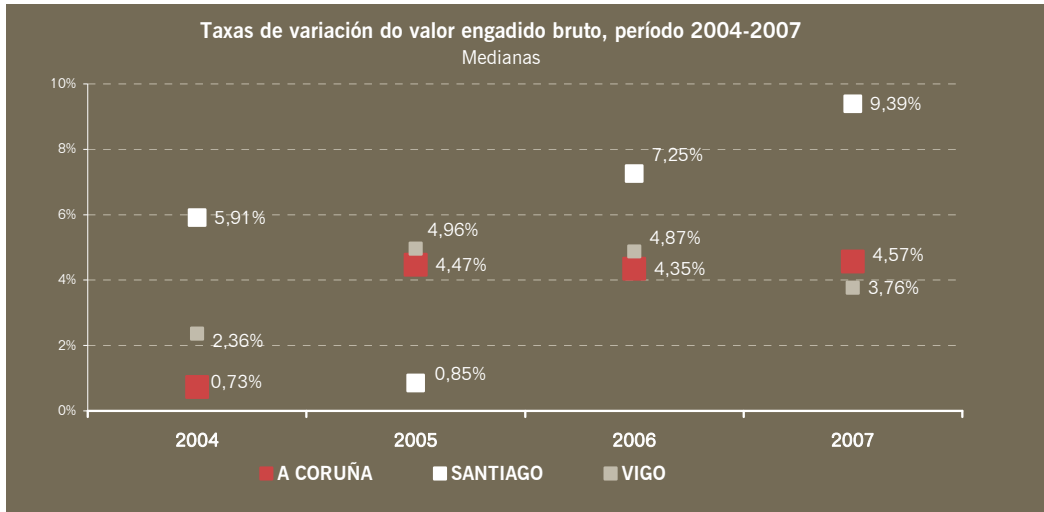
(A Barcala, A Limia, Xallas, Sarria, Terra de Celanova, Ortegal, Verín, Chantada, Terra de Lemos, Terra de Melide, O Ribeiro)

As comarcas da Coruña, Santiago e Vigo agrupan aproximadamente o 80% de todo o valor engadido xerado en Galicia (31,80%, 25,77% e 22,16% respectivamente). As comarcas de Lugo (5,49%), Ourense (4,70%) e Pontevedra (2,76%) tamén xeraron porcentaxes algo significativas, aínda que bastante lonxe das anteriores.

Nos dous seguintes gráficos vemos a evolución para as comarcas da Coruña, Santiago e Vigo dos ingresos de explotación e do valor engadido bruto para os anos 2004 a 2007.

Santiago é a comarca que presenta os mellores valores de crecemento para todo o período, chegan a acadar unha taxa de variación dos ingresos de explotación do 10,33% no último ano estudado.

Se analizamos a xeración de riqueza medida a través do valor engadido bruto ao custo dos factores, a comarca de Santiago mantén sempre crecementos superiores aos das comarcas da Coruña e Vigo, agás para o ano 2005. No período analizado as comarcas da Coruña e Vigo manteñen taxas de crecemento bastante parellas.